

BIJDRAGE TOT DE KENNIS
 VAN HET VLINDERGESLACHT
 ADOLIAS,

DOOR

S. G. SNELLEN VAN VOLLENHOVEN:

Het geslacht *Adolias* werd door Boisduval uit de familie der Nymphalidae afgezonderd, doch bevatte bij hem, zoo als ook in de lijst, welke Doubleday in 1844 opmaakte van de Lepidoptera diurna in het Britsch Museum aanwezig, nog behalve de Oost-Indische soorten, die allen in vleugelvorm en beloop van aderen overeenstemmen, eenige Africaansche soorten, welke door ingebogen buitenrand van de voorvleugels en gesloten discoidaal cel eenige afwijking van den typus vertoonden. Deze laatste soorten werden in Sept. 1850 door Doubleday en Westwood van de Oost-Indischen afgescheiden en ofschoon zij onderling vrij veel punten van verschil opleverden, onder den naam van *Harma* tot een genus vereenigd. Daarbij werd het geslacht *Adolias*, nu nader beperkt, ook omstandig beschreven.

In het keurige prachtwerk van laatstgenoemde schrijvers,

The Genera of diurnal Lepidoptera wordt het getal der bekende soorten van *Adolias* op 25 opgegeven, waarvan 6 onzekere, dat wil zeggen, onvoldoend beschreven soorten, welke of met vroeger genoemden zamenvallen of misschien niet eenmaal tot dit geslacht behooren. Zes jaren later wilde de Engelsche Oost-Indische Compagnie een' Catalogus uitgeven der vlindersoorten, welke in haar Museum bewaard werden en Frederic Moore, aan wien in zijne betrekking van Assistent-Keepster van dat Museum, deze last werd opgedragen, besloot de soorten van dit geslacht nader te onderzoeken en onderling te vergelijken, en las den 5^e October 1857 in de Vergadering der Engelsche Entomologische Vereeniging, als resultaat zijner onderzoekingen, eene Monographie van het geslacht *Adolias* voor, bevattende 52 soorten, waarvan 3 twijfelachtig.

Bij het vergelijken dezer monographie met de species, op 's Rijks Museum te Leyden aanwezig, bleek mij al spoedig dat Moore's opstel, hoe verdienstelijk overigens, geenszins op den naam van Monographie aanspraak mag maken. Daaronder toch verstaat men vooreerst eene duidelijke uiteengezette opgave der kenmerken, waardoor het geslacht zich van andere verwante geslachten onderscheidt en ten andere eene beschrijving van al de soorten, die tot op den dag van het samenstellen der monographie in de Museën aanwezig of wel vroeger beschreven zijn. Het eerste vereischte ontbreekt nu bij Moore geheel, en wat het tweede betreft, heeft hij zich bepaald tot hetgeen de Engelsche kabinetten hem opleverden, zonder naar die van het vaste land van Europa om te zien. Geen wonder dan ook dat zijne opgave van soorten zeer onvolledig is, 't geen daaruit kan blijken dat alleen het Leidsche Museum 14 (misschien 15) soorten bevat, wier beschrijving of optelling niet bij Moore zijn aantetreffen.

Ik heb mij voorgesteld in deze bladeren de Monographie van Frederic Moore aan te vullen en wel ten eerste door het geven van eene omstandige beschrijving der kenmerken van het geslacht, ten tweede door de mij bekende nieuwe soorten tus-

schen de reeds beschrevenen in te voegen en eindelijk door het geven van een paar aanmerkingen bij het reeds bekende.

Het lijf dezer vlinders is over het algemeen gezet en krachtig, waaruit men de gevolgtrekking kan opmaken dat zij snel vliegen.

De kop is breed, draagt zeer groote ovale, kale oogen met zeer kleine facetten en heeft nagenoeg geene kuif op het voorhoofd; de lippenvoelers (*palpi labiales*) verheffen zich even boven het hoofd; zij bestaan uit drie leden; het eerste is klein en met lange haren bezet, het tweede is vier- of vijfmaal zoo groot en met kortere, dicht op een liggende haren bezet, het derde is klein, puntig en onbehaard.

De sprieten zijn langer dan de halve voorrand des voorvleugels, zeer slank, aan de basis gebogen; zij bestaan uit meer dan 50, misschien 40 leedjes, waarvan de twaalf laatsten eenen stompeindigenden knop vormen.

De zuiger is niet bijzonder lang, krachtig, aan het einde zamengedrukt.

De voorvleugels zijn driehoekig, zelden (♂) scherp toeloopende aan de spits, dikwijls eenigzins ingebogen en altijd ingeschulpt aan den buitenrand. De voorrand is zeer sterk, de de achterrand nagenoeg niet gebogen. De subcostaal-ader verdeelt zich in 4 takken; de twee eersten ontspringen voor het einde der discoidaalcel, de derde ongeveer op de helft van dat einde tot de vleugelspits, de vierde op ongeveer $\frac{4}{5}$ van de lengte des vleugels; de eerste dwarsader (*vena transversa prima*) is zeer kort, regthoekig op de subcostaal-ader geplaatst en nauwelijks bemerkbaar, de tweede dwarsader is slechts tweemaal zoolang en loopt naar de vleugelbasis terug. De

schijfcel (*cellula discoidalis*) is geopend door het ontbreken van de derde dwarsader ¹⁾.

De ondervleugels zijn rond met zeer weinig uitstekende hoeken, behalve de anaalhoek bij eenige mannetjes. De onder-rand-ader is reeds bij de basis vertakt; de eerste dwarsader is weinig gebogen en maakt slechts de basis van ader 6 uit, gelijk de tweede van ader 7, de derde ontbreekt, zoodat de schijfcel ook hier geopend is ²⁾.

Van het achterlijf valt bij de gedroogde voorwerpen niet veel te zeggen; het schijnt naar gelang van den thorax smal en kort te zijn.

De voorpooten van het mannetje zijn klein en slank, rijkelijk, vooral aan de buitenzijde, met donsachtig haar bezet; hun tarsus bestaat uit een lid, dat even breed en even behaard is als de tibia; deze pooten zijn ware poetspooten. Die van het wijfje zijn minder behaard en schijnen dus nog slanker; de tarsus bestaat hier uit vijf leden, waarvan het eerste een derde der lengte van de tibia bezit en de 4 volgenden uiterst kort zijn en alleen te herkennen aan de fijne sporen, die de drie middelsten aan de onderzijde vertoonen.

De pooten van het tweede paar zijn de langsten; hunne scheenen zijn aan twee zijden met eene rij scherpe doorntjes bezet.

De scheenen der 4 achterpooten hebben allen twee vrij groote doornen aan het eind. Alle tarsen zijn korter dan de scheenen.

Het laatste lid der vier achtertarsen draagt twee klauwen en eenen kring van vrij lange stijve borstelharen.

Ofschoon de rangschikking van Moore mij eenigzins zonderling voorkomt en ik vooral niet begrijp, waarom de zoo af-

1) Bij *Nesimachus*, *Dirtea*, en misschien nog een paar andere soorten is ondertusschen deze cel door een uiterst fijn ribbetje gesloten.

2) Verklaring omtrent de gebezigde nummers van eellen en aderen kan men vinden in de Inleiding van H. von Heinemann voor zijn werk: *Die Schmetterlinge Deutschlands und der Schweiz* (Brunswijk 1859.)

wijkend gekleurde, bonte *Adonia* en *Lubentina* midden tusschen de bruin en wit gekleurde vlinders in staan en niet liever geheel vooraan of achteraan bij *Coresia* en *Nesimachus* geplaatst zijn, zal ik om der wille van het gemakkelijker overzicht, zijne verdeeling volgen, al de soorten, die het Leidsch Museum bezit, vermelden en de onbeschrevenen naast de meest verwante soorten plaatsen.

1. *Adolias Aconthea* Cram.

Cramer, *Vitt. Kapellen* D. II. t. 154. D. E. ♂ F. G. ♀.
Moore *Monogr.* n° 1.

's Rijks Museum bezit 4 voorwerpen, waarvan een ♂; allen zijn aan de onderzijden veel bleeker gekleurd, dan de platen in Cramer's werk voorstellen. Deze voorwerpen zijn door den hoogleeraar Reinwardt uit Java overgezonden.

2. *Adolias Garuda* Moore.

Moore *Monogr.* n° 5.

Een enkel ♂, door den Heer Ludeking uit Sumatra overgezonden, stemt volkomen overeen met de beschrijving en afbeelding bij Moore; twee andere mannetjes, van onzekere herkomst, misschien uit Java, zijn lichter van kleur en hebben kleinere witte vlekken op de bovenvleugels; twee wijfjes, van dezelfde herkomst als deze twee laatsten, zijn gelijk aan die, welke in de Monographie beschreven is.

3. *Adolias Anosia* Boisd.

Moore *Monogr.* n° 5.

's Rijks Museum bezit een enkel ♂, door den Hoogleeraar Blume uit Java medegebragt. Het verschilt een weinig van den typus uit Noordelijk Indie, doordien de grijze band op

de voorvleugels op het midden van den voorrand eene wegs meltende witte vlek vertoont, en de vlek onder de vleugelspits, bij Moore wel afgebeeld doch niet beschreven, hier ontbreekt.

4. *Adolias Alpheda* Godart.

Godart, *Enc. Méth.* IX. p. 384.

Moore *Monogr.* n° 6.

Van deze soort bezit het Museum vier vrouwelijke voorwerpen, door den Hoogleeraar Reinwardt uit Java overgezonden.

5. *Adolias apicalis* Voll. (Pl. 10. fig. 1.)

Ad. (*♂ alis posticis subangulatis*) *alis supra fusconigris, fascia undulata nigra prope marginem externum; subtus flavofuscis versus marginem obscurioribus, lineolis curvatis, fascia media serieque punctorum obscurioribus instructis, in apice striga albescenti notatis.*

Een mannelijk voorwerp. Vleugelvorm van *Kesawa* Moore, doch de buitenrand der voorvleugels nog minder gebogen. Kop, borststuk, abdomen en vleugels aan de bovenzijde zeer donker bruin, zoodat de tekening op de laatsten nauwelijks te onderscheiden is. In de schijfcel der bovenvleugels herkent men twee zwarte streepjes en eene niervormige vlek van de basis naar de spits elkander volgende. Achter de schijfcel trekt eene onbepaalde, gegolfde dwarsband over den vleugel en digt bij den buitenrand nog een andere, nog minder duidelijk. De ondervleugels vertoonen ons op $\frac{2}{3}$ der lengte eene zigzaglijn, ietwat lichter dan de grondkleur en aan de buitenzijde door zeer donker bruine vlekken gezoomd. Aan de onderzijde zijn de kop, de borst en de basis der vleugels graauwachtig lichtbruin, de pooten rossig graauw, het overige gedeelte der vleugels koffijbruin. In de schijfcel der bovenvleugels ziet men een zwart stipje en vier gebogen streepjes;

daarop volgt een wolkachtige donkerder dwarsband; in de vleugelspits ziet men een blaauwachtig wit schuin veegje en van daar, evenwijdig met den buitenrand naar den achterrand loopende eene rij van donkerbruine stippen, die trapsgewijze grooter worden. De ondervleugels hebben denzelfden grondtoon, in het midden vier ronde, kolle, zwarte vlekken, daarachter eene rij van zes vlekjes, tot een' wolkachtigen band vereenigd en niet ver van den buitenrand eene rij van zeven zeer donkere vlekken. Vlucht 0,066 meter.

Ons voorwerp is door den Heer Diard op Borneo gevangen.

6. *Adolias Adonia* Cram.

Cramer, *Uitt. Kapellen*, D. III. t. 255, f. C. D. ♀.

Horsfield, *Catal. Lep. Mus. E. I. C.* t. 5, f. 5 ♂ (*Lubentina*).

Moore, *Monogr.* n° 7.

's Rijks Museum bezit vijf voorwerpen allen veel kleiner dan de afbeelding van Cramer. Een ♂ en 3 ♀ zijn uit Java en afkomstig van de reis van den hoogleeraar Reinwardt; een vrouwelijk voorwerp, dat aan de onderzijde bij de anaalspits der ondervleugels het roode vlekje mist, is door den Heer Ludeking uit Sumatra overgezonden.

7. *Adolias Lubentina* Cram.

Cramer, *Uitt. Kapellen*, D. II. t. 155, f. C. D.

Donovan, *Ins. of China*, Pl. 36, f. 3.

Moore, *Monogr.* n° 8.

Lubentina moet volgens Moore in Noordelijk Indie en Ceilon, volgens Donovan in China voorkomen; volgens Westwood en Doubleday ook op Java. Ons museum bezit twee voorwerpen, volgens de etiquette uit Java afkomstig, vertegenwoordigende de beide sexen, doch beiden tamelijk afwijkend van de afbeeldingen bij Cramer en Donovan. Bij Donovan wordt het

mannetje zittend, met toegeslagen vleugels voorgesteld en niet beschreven; men kan dus alleen over de onderzijde der vleugels oordeelen. Ons mannelijk voorwerp uit Java verschilt nu in de volgende punten. Tusschen de beide bloedroode vlekken in de discoidaalcel staat een wit streepje; de witte vlekken in cel I 2 en II zijn vier- of vijfmaal grooter, de overige vlekken in de punt des vleugels zijn helderder wit en de eerste rij staat digter bij de bloedroode vlekken. Op de ondervleugels zijn de roode vlekken in de schijfcel grooter en de zwarte streepjes fijner, terwijl de dwarsband van roode vlekken breeder is.

Cramer heeft het wijfje aan de boven- en onderzijde voorgesteld, doch even min beschreven. Ons vrouwelijk voorwerp wijkt in de volgende punten van zijne afbeelding af. Op de bovenzijde ontdekt men in de discoidaalcel geene roode vlekken en de witte vlekken in den vleugeltip staan in een' elliptischen kring. Op de ondervleugels zijn de roode vlekken aan den voorrand grooter; aan de onderzijde daarentegen zijn bij ons voorwerp die vlekken weinig zichtbaar. Bij gebrek aan meer voorwerpen is het nog niet te bepalen of het Javaansche ras dezer soort altijd dezelfde afwijkingen aanbiedt.

8. *Adolias Diardi* Voll. (Pl. 10 fig. 2.)

Ad. (♀ *alis posticis rotundatis*) *alis anticis supra fuscis, fascia notatis 7 macularum albarum, quarum exterarum geminae; posticis fuscis, fascia transversa lata e rubro coerulescenti 5 maculis sagittatis albis notata.*

Vlucht 0,066 meter. Vleugelvorm van *Trigerta* Moore. De kop aan de bovenzijde, de sprieten, de rug van thorax en abdomen licht sepia-bruin. De bovenvleugels hebben aan de bovenzijde dezelfde grondkleur; in de discoidaalcel staan twee lichter bruine vlekken met donkerder randen en onder de mediaan-ader nog twee dergelijken, kleineren. Van het uiteinde

van den achterrand loopt een blaauwachtig witte, onregelmatige band op eenigen afstand van den buitenrand naar boven, welke band langzamerhand in het bruin wegsmelt en reeds in cel V niet juist meer te herkennen is. Tusschen dezen band en de vleugelbasis staan zeven vuilwitte langwerpige vlekken, namelijk twee in cel VI, twee bijna aan elkander verbonden in cel V, eene zeer kleine in cel IV, eene vrij groote in cel III en de grootste in cel II; achter deze vlekken loopt eene donkerbruine gegolfde band. De ondervleugels zijn aldaar tot op het midden en weder aan den buitenrand bruin; het overige wordt ingenomen door eenen breeden lichtpaarsen band, op welken zes vrij groote driehoekige witte vlekken en daarvoor vijf onduidelijke witte stippen staan; in de discoidaalcel ziet men twee O-vormige donkere vlekken, terwijl de zoom van den buitenrand bij alle vleugels wit is.

Aan de onderzijde hebben de palpen, het lijf, de pooten en de vleugels eene geelachtige aschkleur. In de schijfcel der bovenvleugels bemerkt men vijf donkerbruine wormvormige streepjes; voorbij het midden een' dwarsband van 4 groote (cel VI, V, III, II) en twee kleinere (cel IV en I) witte vlekken, welke aan de buitenzijde donkerbruin gezoomd zijn. Aan de spits en aan den buitenhoek is de grondkleur lichter. De ondervleugels vertoonen in hun midden eenige bruine boogvormige streepjes, voorbij het midden eene rij punten, die naar binnen wit, naar buiten bruin gekleurd zijn en daarachter een' vrij breeden, naar den vleugelrand toe wegs meltenden witten band.

Het door mij beschreven voorwerp, dat ik voor een wijfje houd, heeft de verzameling van 's Rijks museum te danken aan den natuuronderzoeker Diard, die het van Borneo heeft overgezonden.

9. *Adolias Ludekingii* Voll. (Pl. 10. fig. 3).

Ad. (♀ *alis posticis rotundatis*) *alis anticis supra fuscis, fascia albescenti 6 macularum oblongarum, quarum*

extrema in medio interrupta; posticis supra fuscis, fascia lata alba venis fuscis divisa et 7 lunulis coerulescentibus notata.

Vlucht 0,074 meter. Verwant aan den vorigen vlinder. — De bovenzijde van het lijf en der vleugels van dezen vlinder heeft eene ietwat lichter bruine kleur. Op de bovenvleugels ziet men aan de basis eerst een fijn streepje en vervolgens eene langwerpige ronde kring, beiden loopende door de schijfcel en cel I b, donkerder dan de grondkleur; daarop volgt in cel IV en V eene andere minder langwerpige kring, welke eene lichtere vlek omsluit. Even voorbij het midden des vleugels loopt een boven breede, onder smalle witte band, welke door de aderen in vlekken verdeeld wordt, en eerst in cel VI met twee vlekken aanvangt; daarvoor ziet men evenwel nog een fijn helderwit streepje en een klein wit vlekje. Aan de buitenzijde van dezen band ontwaart men vier halvemaanvormige bruine vlekken met paarsen gloed, achter welke nog vier onbepaalde witte vlekjes staan. De buitenrand is eenvoudig bruin, met een zeer fijn wit zoompje. De ondervleugels zijn aan de bovenzijde tot op het midden en aan den buitenrand bruin met een paar donkere schrapjes in de discoidaalcel. Als vervolg op den dwarsband der bovenvleugels loopt over deze een breede witte band, welke even voorbij zijn midden eene rij van zes paarse driehoekige vlekken en eene bruine ronde vlek draagt; ook hier loopt een fijn wit zoompje langs den buitenrand.

Aan de onderzijde zijn de vleugels in kleur en teekening nagenoeg gelijk aan die van den vorigen vlinder, doch de band over de bovenvleugels is breeder en beter samenhangend, de vlekjes op het midden der ondervleugels zijn meer verspreid en donkerder, en voorbij het midden ziet men eerst een' tamelijk breed witten band, dan een' donkerbruinen smallen zigzagband, dan zeven ronde witte vlekken en eindelijk den bruinen buitenrand.

Het museum bezit van deze soort slechts een voorwerp (♀ ?),

door den Heer Ludeking uit de Padangsche bovenlanden op Sumatra overgezonden.

10. *Adolias Kanda* Moore.

Moore, *Monogr.* n° 13.

Van deze soort bezit het Leidsche museum een mannelijk voorwerp, door den Heer Diard op Borneo gevangen. Naar dit voorwerp te oordeelen, zoude ik de schijfcel-teekening op de onderzijde der ondervleugels niet zwart durven noemen, wel bruin.

11. *Adolias bipunctata* Voll. (Pl. 10. fig. 4.)

Ad. (♂ *alis posticis subangulatis*) *alis supra fusconigris, subtus dilute flavofuscis, fasciis duabus undulatis obscurioribus, punctis duobus albis prope costam anticarum.*

Vlugt 0,054 meter. Vleugelvorm van *Trigerta* Moore. Bovenzijde zeer donker chocolaadbruin met twee onduidelijke lichtere gegolfde dwarsbandjes over de bovenvleugels en een wit stipje op het midden van cel VI; daarboven ontwaart men flauwelijk nog een ander dergelijk stipje. De teekeningen in de schijfcel zijn op alle vleugels aanwezig, doch onduidelijk. Op de bovenzijde der ondervleugels ziet men voorbij het midden eenen lichter smallen dwarsband van kerkraamvormige vlekken, welke aan de buitenrandzijde door zwarte zigzaglijnen zijn ingevat; deze band smelt naar de anaalspits toe in de grondkleur weg.

Aan de onderzijde zijn alle vleugels groenachtig okerbruin, de voorsten donkerder naar den buitenrand toe; op de bovenvleugels staan vijf zwarte lijntjes in de schijfcel en twee zwarte vlekjes daaronder; even voorbij het midden ziet men een zeer onregelmatig, golvend dwarsbandje, dat naar binnen zwart, naar buiten wit is; daarachter in cel VIII en VI twee witte vlekjes, eindelijk nog verder naar den buitenrand eene zwarte

zigzaglijn. De ondervleugels vertoonen op het midden vier onregelmatige, donkerbruine kringen, voorbij het midden een slechts naar buiten toe eenigzins scherp begrensde golvende dwarsbandje en op ongeveer dezelfde breedte daar achter eene donkerbruine zigzaglijn. De zoom van den buitenrand is mede donkerbruin.

Een mannelijk voorwerp dezer soort heeft 's Rijks museum aan den Heer Diard te danken, die het op Borneo ving.

12. *Adolias Salia* Moore.

Moore, *Monogr.* n° 14.

Van deze soort, gelijk Moore haar beschrijft, bezit het Museum twee mannelijke voorwerpen, uit Java, overgezonden door den hoogleeraar Reinwardt. Daarbij staan twee vrouwelijke voorwerpen, mede uit Java, mede van den heer Reinwardt afkomstig, dus wel waarschijnlijk in dezelfde landstreek op het groote eiland gevangen. Deze voorwerpen wijken echter ten sterkste af van de beschrijving, die Moore geeft van het wijfje van *Salia*, en komen zoo nabij aan Moore's volgende soort *Palguna*, dat het hier voldoende zal wezen het verschil tusschen beiden aantegeven om onze *Salia*-wijfjes te doen kennen.

Achter de zwarte driehoeken, die aan de buitenzijde tegen den witten dwarsband steunen, volgen alleen in cel II en III twee weinig merkbare witachtige vlekjes; op de ondervleugels is de witte band smaller en daarachter ziet men nauwelijks lichtere vlekken.

Het opkweeken des vlinders uit de rups zal in dezen omtrent de identiteit van het wijfje moeten beslissen.

13. *Adolias Palguna* Moore.

Moore, *Monogr.* n° 13.

Deze soort droeg ten tijde van den Heer Dr. W. de Haan op 's Rijks museum den naam van *Pelea* Fabr.; ongelukkiglijk

was niet opgegeven of zij naar een voorwerp, door Fabricius zelve bestemd, of wel naar zijne beschrijving en die van Godart in de *Encyclopédie Méth.* Deel IX, gedetermineerd was. Die beschrijvingen zijn zoo kort en onbepaald, dat zij op deze soort uitmuntend passen, doch ook op nog drie of vier anderen. *Pelea* wordt door Moore als zijne 51e soort aangehaald, doch als onzeker niet nader beschreven.

's Rijks museum bezit twee mannetjes en vijf wijfjes, door den hoogleeraar Blume uit Java medegebragt.

14. *Adolias octogesima* Voll. (Pl. 10. fig. 5 ♂
en Pl. 11. fig. 1 ♀).

Ad. (♂ *alis posticis subangulatis*, ♀ *rotundatis*). *I mare: alis anticis supra viridescenti-fuscis, posticis rufescenti-fuscis, fasciis transversis obscurioribus, posticis prope basin notis 8 et 0 insignitis. In femina: alis supra dilute fuscis, fascia latiori alba, secta fasciola angulosa fusca.*

Vlugt ♂ 0,062 meter, ♀ 0,072. Vleugelvorm van *Alpheda*. Het mannetje is op de bovenzijde donker olijffbruin met purperen gloed langs den voorrand der achtervleugels en van daar afdalend tot op het midden. In de schijfcel ziet men op de bovenvleugels een zwart streepje en twee niervormige vlekken met donkere randen, op de ondervleugels de cijfers 80. Bovendien loopen over de vleugels twee wolkachtige donkere dwarsbanden, waartusschen aan den voorrand nog eene onbepaalde vlek hangt; daarachter ziet men een wit stipje en in de vleugelspits een wit veegje. De sprieten zijn aan de bovenzijde zwart, aan de onderzijde roodbruin. De vleugels hebben aan de onderzijde een' paarlmoerglanzige groenachtig lichtgrauwe tint, met drie witte wolkjes aan den voorrand, en eenig bruin aan den buitenrand, beter aftebeelden, dan te beschrijven. In de discoidaalcel der bovenvleugels ziet men vijf slangvorm

streepjes, tusschen de twee laatste is de grond okerkleurig; onder het tweede beneden de mediaanader staat een klein bruin kringetje. Op de plóoi in cel *Ib* staat een bruin vlekje. De ondervleugels vertoonen bij de verdeling der aderen vier onregelmatige langwerpige vlekjes met zwarte randen, over het midden van den vleugel een kort bruin dwarsbandje en niet ver van den buitenrand eene rij van bruine stipjes, waarvan die in cel *Ic* de grootste en donkerste is.

Het wijfje is licht roet-bruin tot op de helft der vleugels, verder geelachtig wit met bruinen zoom. In de discoidaalcel op de bovenzvleugels ziet men vijf dwarsstreepjes en tusschen het derde en vierde den grond donkerder, onder de mediaanader twee kringetjes. In de discoidaalcel der ondervleugels twee onduidelijke langwerpige kringen. Het wit vormt op beide vleugels een' breeden dwarsband, welke aan beide zijden getand en bovendien door de bruine aderen en langwerpige vlekken verdeeld is; eenigzins schuin daarover loopt eene donkerbruine zigzaglijn, die op de ondervleugels het meest regelmatig is. Aan de onderzijde is de tint veel lichter en de teekening dezelfde, behalve dat de ondervleugels bij de verdeling der aderen vijf onregelmatige vlekjes met bruine randen vertoonen. Cel *I* is aldaar bijna geheel groenachtig grijs, gelijk mede de zijden van meso- en metathorax.

Twee mannelijke voorwerpen zijn uit Java, een ander, benevens een vrouwelijk voorwerp uit Borneo.

15. *Adolias Indras* ¹⁾ Voll. (Pl. 11. fig. 2).

Ad. (♀ *alis rotundatis*) *alis supra dilute fuscis, fascia transversa lata irregulari macularum albarum lunulatarum et sagittatarum, versus angulum analem evanescente.*

Vlugt 0,070 meter, ♀. Vleugelvorm van het wijfje der vo-

1) Indras, de god van het uitspansel bij de Hindoes.

rige soort. Bovenzijde licht roet-bruin, sprieten zwart. In de discoidaalcel op de voorvleugels vijf gebogen donkerbruine streepjes, waarvan het laatste in cel V vervolgd wordt; onder de mediaanader twee donkere kringetjes en een vlekje. Voorbij het midden van den vleugel een dwarsband, bestaande uit halvemaan- en pijlvormige witte vlekken, gewoonlijk twee achter elkander in iedere cel; deze band wordt aan de buitenzijde afgesloten door eene donkerbruine zigzaglijn, achter welke de grondkleur weder lichter is, om naar den bruinen zoom toe weder donkerder te worden. De ondervleugels hebben denzelfden tint, met donkerder aderen; in de schijfcel ziet men zeer onduidelijk twee donkerder kringetjes. De lichte band der voorvleugels wordt hier vervolgd, doch in iedere cel staat maar eene witte vlek en naar den anaalhoek toe wordt de band donker; ook de zigzaglijn wordt hier vervolgd en daarachter is in cel IV—VIII de grondtoon lichter.

De onderzijde van beide vleugels is nagenoeg gelijk aan die der vorige soort; het voornaamste verschil bestaat daarin dat de witte dwarsband aan den voorrand en in cel VI en V door eene donkergrijze breede zigzagstreep in tweeën verdeeld wordt.

Twee vrouwelijke voorwerpen uit Borneo zijn in de verzameling van 's Rijks museum aanwezig.

16. *Adolias Varuna* ¹⁾ Voll. (Pl. 10. fig. 6).

Ad. (alis rotundatis) alis supra obscure fuscis, anticis fascia transversa valde irregulari 4 lunularum et 7 macularum sagittatarum albarum, posticis serie macularum sagittatarum nigrarum, apicem versus albomarginatarum.

Vlucht van 0,060 tot 0,070 meter. Eene soort, welke sterk schijnt te variëren. Hetgeen ik voor den type houde is geteekend en gekleurd als volgt:

1) Varuna, de god des waters bij de Hindoes.

Bovenzijde donker sepia-bruin. Op de voorvleugels is de tint in de discoidaleel lichter en doorsneden door 5 vrij dikke donkere gebogen streepjes, onder de mediaanader staan nog 3 dergelijke. Op het midden van den vleugel, in cel VI en V twee witte langwerpige vlekken, in cel III en II, twee breede halve manen met de hoornen naar den buitenrand. Op drie vierde van den vleugel eene rij zwarte pijlspitsen met witten voorrand, het wit van de pijlspits in cel IV steekt het meest naar voren; achter genoemde rij is de grondkleur ietwat lichter.

Op de ondervleugels vier donkere streepjes in de schijfcel. De rij pijlspitsen van den bovenvleugel wordt hier voortgezet en heeft in cel VII, VI en V in plaats van witten voorrand, breede witte halve manen voor zich; cel I c toont slechts een klein zwart vlekje.

Onderzijde lederkleurig. In de schijfcel der bovenvleugels roestkleurige streepjes. Voorbij het midden eene paarlmoerkleurige breede band, in cel V, III en II wit aan de binnenzijde, in cel IV naar binnen inspringend, naar den buitenrand toegesloten door eene rij bruine pijlspitsen, waarachter de grond grijsachtig graauw is. Op het midden van de ondervleugels eenige kronkelende roestkleurige lijntjes; voorbij de helft een smalle paarlmoerachtige band, aan de buitenzijde gezoomd door eene rij bruine pijlspitsen; de achterrand breed paarlmoerkleurig.

De type is uit Java door den hoogleeraar Blume overgezonden. Verscheidenheden hebben de witte vlekken op de bovenzijde grooter, de pijlspitsen op de ondervleugels scherper en de witte vlekken daarvoor verbreed en bruin geworden, of wel breeder en te gelijk helderder wit. Zij onderscheiden zich in de kleur aan de onderzijde, doordien de lijntjes in de schijfcel soms zwart zijn en het paarlmoer der ondervleugels licht lederkleurig wordt.

Eene verscheidenheid uit Borneo is grooter, lichter van kleur op de bovenzijde en heeft aan de onderzijde den dwarsband breeder dan de type.

17. *Adolus Pardalis* Voll. (Pl. 11. fig. 5).

Ad. (♂ *alis rotundatis*) *alis supra obscure fuscis, antice fascia transversa valde irregulari lunularum ac macularum sagittatarum albarum, nec non serie submarginale macularum albarum; subtus alis fuscoflavis, posticis maculas numerosas nigras exhibentibus.*

♂ Vlucht 0,062 meter. Na verwant aan de vorige soort. De bovenzijde der vleugels verschilt zeer weinig van die van *Varuna*. De kleur is dezelfde, de plaatsing der vlekken, lijnen en banden is nagenoeg dezelfde. Verschil bestaat hierin. De beide witte vlekken in cel II en III zijn van de witte zoomen der donkere pijlpunten door donkere kromme lijntjes afgescheiden; de witte zoomen vormen schier eene zigzaglijn; de pijlspitsen zijn grover en donkerder, daarachter staat eene rij langwerpige ronde witte vlekken. Deze teekening wordt op de ondervleugels voortgezet.

Aan de onderzijde verschilt de teekening echter geheel en al van die der vorige soort. De grondkleur is lichte grijsachtig gele oker. In de schijfcel der bovenvleugels staan vijf fijne zwarte kromme lijntjes. Voorbij het midden loopt een witte dwarsband, gevormd uit vijf geelachtig witte vlekjes, waarvan de drie benedensten aan de zijde naar de basis gekeerd zwarte zoomen hebben; achter die van cel II en III een fijn bruin half maantje; op drie vierde van den vleugel eene rij van 6 zwarte, aan de achterzijde dubbele streepjes, voor welke lichtgele wolkjes loopen.

De ondervleugels vertoonen op eenen grijsachtigen okergrond 30 of 31 zwarte streepjes en vlekjes, waarvan de grootsten drie dwarsrijen uitmaken; bijzonder is kenbaar in cel I c eene C-vormige vlek.

Een mannelijk voorwerp uit Java schonk ons de hoogleeraar Blume. Eene verscheidenheid, mede uit Java, heeft op de bovenzijde der voorvleugels de rij witte vlekken achter de pijl-

spitsen zwak en onduidelijk en de kleur aan de onderzijde lichtgrijs op de boven- en licht paarsachtig grijs op de ondervleugels.

18. *Adolias Apsarasa* ¹⁾ Voll. (Pl. 11. fig. 3).

Ad. (alis rotundatis) alis supra fuscis, anticis serie irregulari lunularum albarum, alteraque macularum sagittatarum, posticis fascia lata, antice alba, medio et postice coerulescenti, maculis triangularibus nigris notata; subtus alis ex flavo griseis, posticis maculas numerosas nigras exhibentibus.

Vlugt 0,060 meter. Bovenzijde donker sepia-bruin. De bovenvleugels in teekening gelijk aan die der voorgaande soort, wanneer men de rij witte vlekken achter die der pijlspitsen wegdenkt. De ondervleugels vertoonen even over het midden een licht-paarsen, naar den voorrand toe witten, zeer breeden band, door de bruine aderen in cellen verdeeld, in ieder van welke aan de binnenzijde een oogachtig blaauw vlekje en aan de buitenzijde een donkerbruine pijlspits te zien is. De onderzijde gelijkt in teekening volkomen op die der vorige soort en staat in kleur tusschen haren typus en hare varieteit in, zijnde niet zoo geel als de eerste en niet zoo grijs als de tweede.

Deze soort is door Dr. S. Muller op Borneo ontdekt.

19. *Adolias Merta* Moore.

Moore, *Monogr.* n° 19.

Het museum bezit een voorwerp uit Java, medegebragt door den hoogleeraar Blume. Het is niet zoo helder en krachtig van teekening als de figuur in de monographie.

1) Apsarasa, hemelsche nimf der Hindoes.

20. *Adolias Trigerta* Moore.

Moore, *Monogr.* n° 20.

Van deze zeer gemakkelijk herkenbare soort bezit het museum eenige voorwerpen, uit Java overgezonden door Prof. Reinwardt.

21. *Adolias Iapis* Godart.

Godart, *Enc. Méthod.* IX. p. 582.

Moore, *Monogr.* n° 21.

Deze schijnt eene der gemeenste soorten op Java te zijn; het museum bezit er eene menigte voorwerpen van. Sommige ♂ zijn op de bovenzijde fluweelzwart, anderen donker koffijbruin.

22. *Adolias Ambalika* Moore.

Moore, *Monogr.* n° 23.

Twee voorwerpen in de verzameling van 's Rijks museum, een van Borneo, een van Java. Beiden hebben de donkere zigzagstreep op de bovenzijde der ondervleugels bedekt met een' paarsen gloed.

23. *Adolias Gandarva* 1) Voll. (Pl. 11. fig. 4).

Ad. (♂ et ♀ *alis rotundatis*) *alis in mare supra obscure fuscis, in femina fuscis, anticis serie transversa septem macularum oblongarum griseo-albarum, posticis nubeculis albis; alis subtus e flavo cinerascentibus, fascia transversa antice lata, postice angustissima macularum connatarum oblongarum.*

Vlucht 0,072 meter. Deze soort gelijkt zoo sterk op de voorgaande, dat het voldoende zal wezen de punten van verschil

1) Gandarva, hemelsche zanger der Hindoes.

op te geven. Op de bovenzijde der bovenvleugels ziet men in cel I a geene witte vlek, en achter de donkere pijlspitsen zijn de witte vlekken onduidelijk en wegs meltend. Op die zijde der ondervleugels is van de witte dwarsband slechts drie vlekken overig gebleven, terwijl daarentegen twee rijen donkere pijlspitsen aanwezig zijn, doch weinig bepaald. Cel II is nage-noeg eenkleurig bruin, zonder teekening. Aan de onderzijde wordt de grondkleur donkerder gewolkt naar den witten dwarsband toe, terwijl die dwarsband van de daarachter liggende vlakte door donkerbruine halve manen afgescheiden is. De franje der vier vleugels is aan die zijde wit.

Het mannetje is veel donkerder bruin dan het wijfje en heeft voor den buitenrand der voorvleugels een' blaauwen gloed.

24. *Adolias Surjas* ¹⁾ Voll. (Pl. 12. fig 1).

Ad. (♀ *alis rotundatis*) *alis supra fuscis, anticis fascia angulata ex fusco alba, postice linea angulata obscure fusca marginata; posticis fasciis duabus transversis undulatis serieque macularum triangularium albarum; subtus dimidiatim luteis et ex luteo albis, fasciis duabus undulatis fuscis.*

Vlugt 0,068 meter. Eene soort, welke veel overeenkomst heeft met de vroeger onder den naam van *Indras* beschrevene (zie n° 15). Bovenzijde van kop, thorax, abdomen en vleugels licht sepia-bruin. De voorrand, spits en buitenrand der voorvleugels donkerder; aldaar in de schijfcel een donkerbruin streepje en twee onregelmatige donkere vlekken met nog donkerder randen. Even voorbij het midden van den vleugel cene gegolfde donkere dwarsstreep en daarachter een vuilwitte breede band in cel VI beginnende, in welke cel bovendien een oogachtig wit vlekje staat; boven dit bijna tegen den voorrand,

1) *Surjas*, Indische naam voor den zonnegod.

doch ietwat digter bij de basis nog een kleiner vlekje. Achter dezen band volgt eene donkere zigzaglijn met scherpe punten naar de binnenzijde. De ondervleugels hebben aan die zijde in de schijfcel slechts een klein bruingezoomd vlekje. De dwarsstrepen en dwarsband van de voorvleugels worden aldaar voortgezet, doch de dwarsband is zelfs nog minder licht van kleur dan het veld achter de zigzaglijn.

Onderzijde: de sprieten zijn hier ros en de grondkleur der vleugels is een zeer licht geel-graauw. De teekening is dezelfde als aan de bovenzijde, behalve dat op de voorvleugels de oogachtige witte vlek in den dwarsband staat en niet daar buiten, ('t geen een gevolg is daarvan, dat die band zich zooveel meer naar den voorrand uitstrekt), en dat de discus der ondervleugels vier zeer onregelmatige bruingezoomde vlekken vertoont. De kleur achter de zigzaglijn is bijna dezelfde als daar voor.

Een enkel vrouwelijk individu uit Java werd ons door den hoogleeraar Blume geschonken.

25. *Adolias Sikandi* Moore.

Moore, *Monogr.* n° 25.

's Rijks museum bezit van deze soort 4 voorwerpen uit Java, 2 ♂ en 2 ♀.

Het mannetje, dat door Moore niet beschreven is, heeft eene vlugt van 0,082 meter. Aan de bovenzijde is het geheel en al zeer donker olijfbruin, uitgenomen de basis der ondervleugels, welke meer roodbruin is. De teekeningen in de schijfcel en twee gegolfde dwarsstrepen zijn niet veel donkerder dan de grondtoon en moeilijk te herkennen.

Aan de onderzijde is de teekening nagenoeg gelijk aan die van het wijfje; de kleur is een bruinachtig grijs; de buitenste rij stippen op de ondervleugels ontbreekt bij een der voorwerpen, maar het roode stipje in het midden van de grootste basale vlek is aanwezig bij beiden.

Het museum verkreeg een mannelijk voorwerp uit de verza-

meling van den hoogleeraer J. van der Hoeven, een ander uit die van den schout bij nacht Ver Huell: de beide vrouwelijke voorwerpen werden door den hoogleeraar Blume uit Oost-Indië medegebragt.

26. *Adolias Evelina* Stoll.

Stoll, *Suppl. tot Cramer's Uitl. Kap. t. 28. fig. 2*, 2 B.
Moore, *Monogr. n° 26.*

Een voorwerp uit Bengale, afkomstig uit het kabinet van den Heer Raye van Breukelerwaert.

27. *Adolias Agnis* ¹⁾ Voll. (Pl. 12. fig. 2).

Ad. (♀ *alis posticis subangulatis*) *alis anticis supra a basi usque ad apicem et marginem interiorem medium nigrofuscis, quod ad reliquum fuscis, fascia 5 macularum albarum oblique transversa; posticis dimidio basali nigrofusco, reliqua parte cupreo-fusca, serie punctorum nigrorum notata.*

♀ Vlugt 0,062 meter. Deze soort sluit zich het naast aan *Vasanta* Moore.

Bovenzijde: sprieten donkerbruin met dofgele spitsen. Kop, borststuk, achterlijf en basishelft der vleugels donkerbruin. In de discoidaalcel der bovenvleugels staat een donker streepje en twee onregelmatige kringen. Van den voorrand even voorbij het midden tot in cel II, niet ver van den buitenrand, loopt dwars over den vleugel een band van vijf vuilwitte vlekken, waarvan de tweede en derde naar achteren in eene punt uitgestrekt zijn. Aan den voorrand, op het midden tusschen dezen band en de vleugelspits, ziet men nog twee kleine dergelijke vlekjes. Evenwijdig aan den buitenrand loopt op geringen afstand eene rij van flauwe zwarte vlekjes.

1) Agnis, de god des vuurs in Hindostan.

De ondervleugels zijn tot op de helft donkerbruin met twee nog donkerder kringetjes in de schijffel; daarachter wordt de glondkleur plotseling lichter, geelachtig bruin met eenig wit in cel VII, VI en V, welke lichtere kleur gaandeweg naar den buitenrand toe weder donkerder wordt. De stippenrij wordt hier vervolgd door duidelijke zwarte stippen, soms met heldere omgeving.

Aan de onderzijde zijn de palpen, borst en pooten grijsachtig wit, het abdomen en de vleugels licht lederkleurig. De kringen in de discoidaalcellen zijn scherp en bruinzwart. De teekening is gelijk aan die der bovenzijde, behalve dat de rij stippen op de bovenvleugels eene dwarsstreep geworden is, die in cel Ib met eene groote driehoekige zwarte vlek eindigt. Aan de spits der bovenvleugels ziet men eenen paarsen weerschijn.

Het museum bezit drie vrouwelijke voorwerpen uit Java, door den hoogleeraar Blume medegebracht.

28. *Adolias Coresia* Hübn.

Moore, *Monogr.* n° 44.

Deze soort schijnt niet zeldzaam te zijn op Java. Al onze voorwerpen, zoowel mannelijke als vrouwelijke, hebben in plaats van een klein wit vlekje (*a minute spot*) aan den voorrand op $\frac{1}{3}$ vleugellengte van de spits, van daar af eene rij van kleine witte vlekken, welke zich in cel III met de submarginale stippenrij vereenigt.

29. *Adolias Nesimachus* Boisd.

Moore, *Monogr.* n° 46.

De Javaansche voorwerpen stemmen goed overeen met de beschrijving bij Moore; ik moet evenwel een paar punten van verschil opteekenen; de vlekken op het midden van boven- en ondervleugels zijn zoowel aan de *boven-* als aan de onderzijde

lichtblaauw; ook kan ik op de onderzijde in het geheel geen groenen weerschijn waarnemen.

Het museum bezit vier voorwerpen uit Java, van de Heeren Blume en Ver Huell afkomstig.

30. *Adolias Blumei* Voll. (Pl. 12. fig. 3 en 4).

Ad. (alis rotundatis) alis supra brunneo-nigris, fascia marginali, in apice angusta, in angulo anali lata coerulea; subtus sive luteis, sive ex fulvo fuscis, fere immaculatis.

Deze en de volgende soort wijken eenigzins van den vleugeltypus der voorgaande soorten af, doordien de tweede dwarsader regthoekig staat op den voorrand en niet naar de vleugelbasis gerigt is.

Vlugt iets meer of minder dan 60 millimeters. Vleugelvorm van *Adolias Japis*. Bovenzijde van kop, sprieten, borststuk en achterlijf fluweelzwart met een' bruinen gloed. Dezelfde kleur dragen ook de vleugels aan de bovenzijde. Van de spits der voorvleugels loopt langs den buitenrand een telkens breeder wordende lichtblaauwe band, die aan de binnenzijde getand is; daarachter is een fijn zwart zoompje, waarop de witte franje volgt. Op de ondervleugels wordt deze blaauwe band, die aldaar nog breeder is, op dezelfde wijze voortgezet; ook hier is de zoom zwart en de franje wit.

De onderzijde is bij het mannetje (ook zelfs de onderzijde der sprieten) lederkleurig. Alleen de voorvleugels hebben eenige teekening, namelijk vijf zwarte streepjes in de discoidaalcel en eene rij van bruine vlekjes, evenwijdig aan den buitenrand op ongeveer $\frac{4}{5}$ van de basis. De smalle franje is wit.

De onderzijde van een enkel voorwerp (♀?) is niet lederkleurig maar paarsachtig donkergraauw, ligter naar de basis toe. De rij bruine vlekjes ontbreekt hier.

Het museum bezit drie voorwerpen uit Java, medegebragt door den hoogleraar Blume, aan wiens ongeloofelijke werf

zaamheid in Oost-Indië de verzameling van insecten voornamelijk vele nieuwe en zeldzame soorten verschuldigd is. Een ander voorwerp werd ons door den Heer Ludeking uit de Padangsche bovenlanden toegezonden. Bij dit laatste en bij het voorwerp met donkere onderzijde is de blaauwe band breeder dan bij de overigen.

38. *Adolias clathrata* Voll. (Pl. 12. fig. 5).

Ad. (alis posticis subangulatis) parva, alis supra brunnescenti-nigris, fascia clathrata marginali coerulea, ex angulo anali versus medium marginem externum alae anticae directa; subtilus basi flavescens, marginem tenuis coeruleo-cinerascentibus, serie marginali macularum sagittatarum nigrarum.

Vlugt 0,054 meter. Vleugelvorm van *Salix*.

Bovenzijde fluweelachtig bruinzwart. In de schijfcel der bovenvleugels donkerzwarte vlekken, tusschen welke de grondkleur een' blaauwen gloed vertoont. Langs den buitenrand eene rij van lichtblaauwe vlekjes, welke bij ader 1 begint en bij ader 6 wegsterft. De ondervleugels vertoonen langs den buitenrand eenen breeden lichtblaauwen band, welke door de bruine aderen in langwerpige vierhoekige vakken verdeeld wordt; in elk dezer vakken wordt het midden ingenomen door een zwart pijlspits-teeken; de vier eersten van den voorrand af hebben witte vlekjes onder aan de pijlspits.

De onderzijde is lichtgrauw, ietwat donkerder op het midden der boveuvleugels. In de schijfcel der boven- en op het midden der ondervleugels ziet men eenige lichtbruine gekronkelde streepjes. Op het laatste vierdedeel des vleugels gaat de lichtgrauwe kleur in eene lichtpaarse over, voor welke kleur eene rij van bruine halve maantjes en in welke eene rij van zwarte pijlspitsen met witte binnenvlekken staat.

Een enkel voorwerp werd door den Heer Diard uit Borneo overgezonden.

52. *Adolias Dirtea* Fabr.

Fabr. *Ent. Syst.* III. p. 59. n° 184.

Moore, *Monogr.* n° 48.

Dat onder deze benaming door de Engelsche Lepidopterologen twee soorten onder elkander gemengd worden, beweren de Heeren C. en R. Felder in hunne *Lepidoptera nova in peninsula Malayica collecta*, series prima. Ik was eerst grootelijks geneigd, niet alleen hun gevoelen te omhelzen, maar om nog een derde zeer verwante soort aantemen; doch zorgvuldige vergelijking heeft mij aangetoond dat de onderscheiding in drie of zelfs in twee soorten geene steek houdt en dat er overgangen van de eene in de andere bestaan, zoodat ik als slotsom mijner onderzoekingen moet aannemen, dat *Dirtea* sterk varieert.

Kleinere mannetjes hebben het zwart der bovenvleugels of ongevlekt of met oranjekleurige vlekken voorzien en de onderzijde kaneelrood met lichtere vlekken, en min of meer blaauwzwart aan de benedenhelft van de voorvleugels. Een dezer voorwerpen heeft een wit stipje in de vleugelspits (Borneo), een een geel (Borneo) een ander een groen (Java). Dit laatste heeft het kaneelrood der onderzijde gewijzigd in bruin, met zwart bestoven.

Grootere mannetjes hebben twee rijen gele of geelachtig witte vlekken op het zwart der bovenvleugels en in de vleugelspits twee witte stippen. Felder zegt dat de groenachtige band bij *Dirtea* breeder is dan bij *Boisduvalii*; nu hebben twee grootere witgestippelde exemplaren een vrij smallen band, maar een enkel klein ongestippeld voorwerp dien band nog smaller. Aan de onderzijde heeft een dezer grootere voorwerpen de vleugels vuil groenachtig geel met weinig blaauwzwart op den bovenvleugel, de andere den bovenvleugel bijna geheel zwartachtig;

beiden hebben vuilwitte vlekjes in het midden der ondervleugels. Deze beiden zijn van Java.

Eindelijk heeft een zeer groot mannetje gele toppen aan de sprieten, twee rijen groene vlekjes op het zwart der bovenvleugels en bij de spits aldaar twee helderwitte vlekken en zeer sterk afwijkende kleur der onderzijde. Aldaar zijn namelijk de ondervleugels donker fleschgroen met 9 lichtgroene vlekken, de bovenvleugels zwart met eenige groene bestuiving aan den voorrand. Bij de vleugelspits ziet men een grooter en daarboven een zeer klein wit vlekje, in de discoidaalcel drie S-vormige paarse strepen, en voorts op de benedenhelft van het vleugelvlak drie rijen van blaauwachtig witte stippen. Ik meen dat dit voorwerp (varieteit of nieuwe soort?) van de reis van den hoogleeraar Reinwart afkomstig is, doch vind geene aanduiding omtrent het vaderland.

Van de vrouwelijke individuën heeft het grootste witte en blaauwachtige vlekken op de bovenzijde, even als de figuur door Doubleday in de *Genera of diurn. Lepid.* voorgesteld. Dit voorwerp is blaauwachtig aan de onderzijde. Een ander exemplaar heeft op de bovenvleugels witte, op de ondervleugels gele en groenachtig gele vlekken; ook dit is blaauwachtig aan de onderzijde. De andere voorwerpen hebben een geelachtig groene tint aan de onderzijde en gele vlekken aan de bovenzijde, waarvan die aan den voorrand somtijds meer naar het wit hellen.

Deze voorwerpen zijn van Java en van Borneo; er zijn niet bepaaldelijk twee rassen te onderscheiden, maar het komt mij voor dat die van Borneo kleiner en geler zijn.

's Rijks Museum bezit volgens het bovenstaande 32 soorten van *Adolias*, waarvan 14 nieuw zijn voor de wetenschap.
